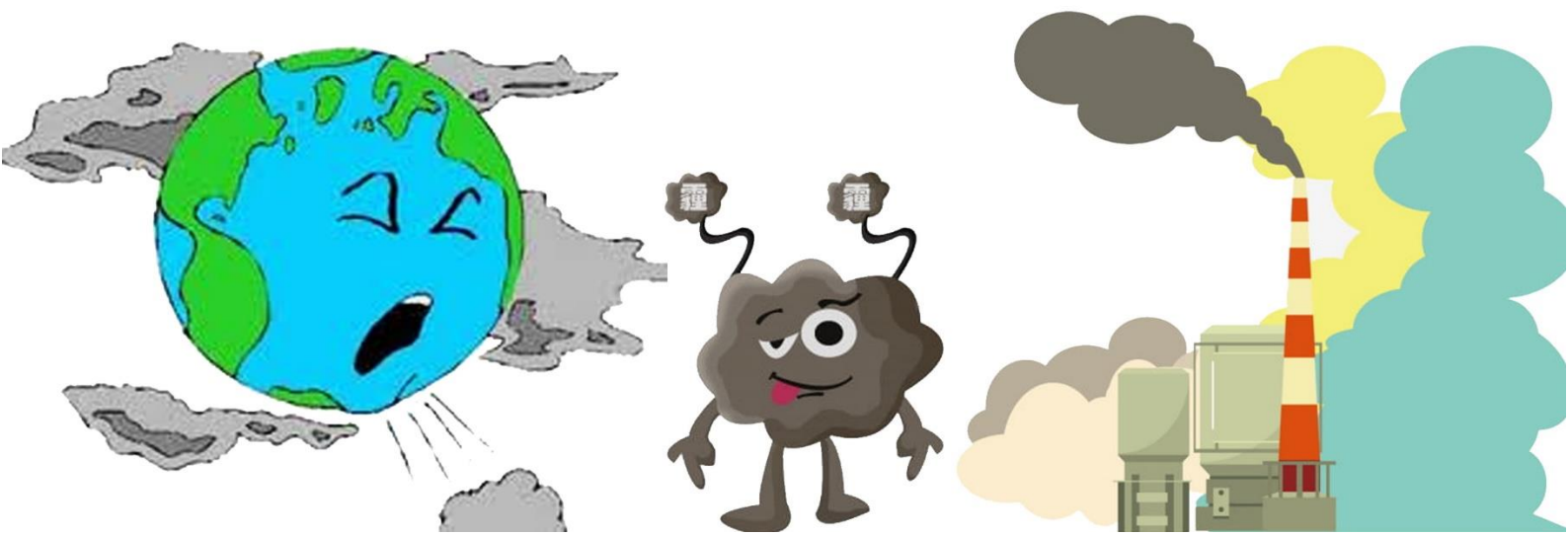

คู่มือ

แนวทางการจัดการ มลพิษทางอากาศ

พิพิธภัณฑสถานจังหวัดกำแพงเพชร เฉลิมพระเกียรติ
สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

คำนำ

พิพิธภัณฑสถานจังหวัดกำแพงเพชรเฉลิมพระเกียรติ สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ตั้งอยู่ในพื้นที่เขตอุทยานประวัติศาสตร์ ทำให้พื้นที่บริเวณโดยรอบรายล้อมด้วยต้นไม้ในปริมาณที่หนาแน่น ทำให้มีพื้นที่สีเขียวในการกรองอากาศด้วยกระบวนการทางชีวภาพ อีกทั้งยังมีที่ตั้งห่างไกลจากโรงงานอุตสาหกรรม ในขณะที่เดียวกันด้วยลักษณะที่เป็นพื้นที่ให้บริการและมีผู้เข้าใช้บริการซึ่งอาจก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ เช่น คับบู่หรี เป็นต้น อีกทั้งในอนาคตอาจมีเหตุปัจจัยอื่นให้เกิดมลพิษทางอากาศ ดังนั้นทางคณะผู้จัดทำจึงได้จัดทำคู่มือ แนวทางการจัดการกับมลพิษทางอากาศขึ้นเพื่อรองรับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต

คู่มือฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นหลักการและแนวทางในการดำเนินการจัดการปัญหามลพิษทางอากาศที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและการควบคุมการเกิดปัญหามลพิษทางอากาศ ซึ่งจะส่งผลต่อสุขอนามัยของบุคลากร เจ้าหน้าที่ นักท่องเที่ยว ตลอดจนประชาชนบริเวณข้างเคียง พิพิธภัณฑสถานจังหวัดกำแพงเพชรเฉลิมพระเกียรติ สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

โดยคู่มือฉบับนี้มีการกล่าวอ้างหลักการทางวิชาการด้านมลพิษทางสิ่งแวดล้อมทางด้านอากาศและวางแผนการจัดการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศ โดยจะเริ่มตั้งแต่การเฝ้าระวัง การควบคุมและป้องกันการปล่อยมลพิษจากแหล่งกำเนิด การกำหนดมาตรฐานคุณภาพของอากาศ การกำหนดนโยบายและวางแผนเพื่อควบคุมมลพิษทางอากาศ และการเพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อเป็นแหล่งอากาศบริสุทธิ์

หากคู่มือฉบับนี้มีข้อผิดพลาดประการใดทางคณะผู้จัดทำขออภัยมา ณ ที่นี้

คณะผู้จัดทำ

พิพิธภัณฑสถานจังหวัดกำแพงเพชรเฉลิมพระเกียรติ

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ความหมายของมลพิษทางอากาศ	1
คำนิยามและขอบข่าย	1
สาเหตุและผลกระทบของมลพิษทางอากาศ	2
กฎหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องด้านสภาพอากาศภายในพิพิธภัณฑ์	2
แนวทางการจัดการมลพิษทางอากาศ	4

ความหมายของมลพิษทางอากาศ

มลพิษทางอากาศ หมายถึง ภาวะอากาศที่มีสารเจือปน ฝุ่นละออง โมเลกุลชีวภาพ หรือวัตถุอันตรายชนิดอื่นๆ ในปริมาณที่สูงกว่าปกติเป็นระยะเวลาอันก่อให้เกิดอันตรายต่อมนุษย์ สัตว์ พืช หรือทรัพย์สินต่างๆ ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือเกิดจากการกระทำของมนุษย์

ภาวะมลพิษทางอากาศ (Air Pollution) หมายถึง สภาวะของบรรยากาศกลางแจ้งที่มีสิ่งเจือปนอย่างหนึ่งหรือหลายๆ อย่างในปริมาณและระยะเวลาที่ยาวนานพอจะทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์หรือสัตว์ รวมไปถึงการทำให้ทรัพย์สินเสื่อมสภาพผุพังทรุดโทรมเร็วกว่าปกติ และทำให้สิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

คำนิยามและขอบข่าย

คำนิยาม

อากาศที่สภาวะมาตรฐาน ภาวะมลพิษอากาศ	อากาศที่ 25 องศาเซลเซียส และ 760 มิลลิเมตรปรอท (29.92 นิ้วปรอท) ภาวะที่มีสารที่ไม่พึงประสงค์ในอากาศ มลพิษอากาศหรือสารที่ไม่พึงประสงค์ ในที่นี้ หมายถึง สารที่มีความเข้มข้นสูง เป็นระยะเวลาอันเพียงพอ และภายใต้ สภาวะที่ส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อความ สะดวกสบาย สุขภาพอนามัย หรือสวัสดิการของบุคคล หรือส่งผลต่อการใช้ประโยชน์และความบันเทิงต่อ ทรัพย์สิน
บรรยากาศ อากาศ	มวลอากาศที่ห่อหุ้มโลก และประกอบด้วย ออกซิเจน และไนโตรเจนเป็นส่วนใหญ่ มวลก๊าซปริมาณหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติหรือโดยมนุษย์ หากมีองค์ประกอบ ใด ๆ และปริมาณใด ๆ และในสัดส่วนใด ๆ ก็ได้
สารปนเปื้อน ฝุ่นละออง	สารที่ไม่พึงประสงค์ คำทั่วไปที่ใช้กับอนุภาคของแข็ง ซึ่งส่วนมากใหญ่กว่าคอลลอยด์และสามารถแขวนลอย ในอากาศหรือก๊าซได้ชั่วคราว ฝุ่นละอองมักจะมาร่วมด้วยกเว้นภายใต้แรงไฟฟ้าสถิต ฝุ่นไม่แพร่แต่ตกลงภายใต้อิทธิพลของแรงโน้มถ่วง
ไอเสีย (Emissions) หมอก	สารทั้งหมดที่ปล่อยสู่อากาศจากปล่องหรือแหล่งอื่น คำทั่วไปที่ใช้กับละอองไอที่มองเห็นได้ ซึ่งสารที่กระจายเป็นของเหลวและ มักหมายถึงการก่อตัวจากการควบแน่นในเชิงอุณหพลศาสตร์ หมายถึง น้ำหรือ น้ำแข็งที่กระจายในอากาศ
ก๊าซ	สถานะหนึ่งในสามสถานะของสารซึ่งไม่มีรูปร่างหรือปริมาตรที่แน่นอน และ มักจะขยายตัวโดยไม่มีขอบเขต
กลิ่น	ลักษณะสมบัติของสารซึ่งมีผลกระทบต่อการสัมผัสทางกลิ่น ต่อการสัมผัสทางหายใจ หมายถึง กลิ่นใด ๆ ก็ตามของหอม น้ำหอม ความเข้มข้น กลิ่นจำนวนหน่วย ปริมาตร ซึ่ง 1 หน่วยปริมาตรของตัวอย่างจะแทนที่เมื่อ ถูกเจือจางลงไปที่ ขีดจำกัดการได้กลิ่น
ควัน	อนุภาคขนาดเล็กในอากาศ เนื่องจากการสันดาปที่ไม่สมบูรณ์ ประกอบด้วย คาร์บอน และสารไหม้ได้เป็นส่วนใหญ่ และมีอยู่ในปริมาณมากพอที่สามารถ มองเห็นได้ด้วยตัวมันเอง

สาเหตุและผลกระทบของมลพิษทางอากาศ

สาเหตุของมลพิษทางอากาศ

1. ยานพาหนะที่ใช้เครื่องยนต์ รถยนต์เป็นแหล่งก่อปัญหาอากาศเสียมากที่สุด สารที่ออกจาก รถยนต์ที่สำคัญได้แก่ คาร์บอนมอนอกไซด์ ไฮโดรคาร์บอน ออกไซด์ของไนโตรเจน และของกำมะถัน สารพวกไฮโดรคาร์บอนนั้น ประมาณ 55% ออกมาจากท่อไอเสีย 25% ออกมาจากห้องเพลลา ข้อเหวี่ยง และอีก 20% เกิดจากการระเหยในคาร์บูเรเตอร์ และถังเชื้อเพลิง ออกไซด์ของไนโตรเจนคือ ไนตริกออกไซด์ (NO) ไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO₂) และไน ทรัสออกไซด์ (N₂O) เกือบทั้งหมดออกมาจากท่อไอเสีย เป็นพิษต่อมนุษย์โดยตรง นอกจากนี้สารตะกั่วในน้ำมันเบนซินชนิดซูเปอร์ยังเพิ่มปริมาณตะกั่วในอากาศอีกด้วย

2. คว้นไฟ และก๊าซพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม

- จากโรงงานผลิตสารเคมี ได้แก่ โรงกลั่นน้ำมัน โรงผลิตไฟฟ้า โรงงานทำเปียร์ โรงงาน สุรา โรงงานน้ำตาล โรงงานกระดาษ โรงงานถลุงแร่ โรงงานย้อมผ้า โรงงานทำแก้ว โรงงานผลิตหลอดไฟ โรงงานผลิตปุ๋ย และโรงงานผลิตกรด

- พลังงานที่เกิดจากสารเผาไหม้เชื้อเพลิง เช่น ถ่านหิน น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ ทำให้เพิ่มสารต่าง ๆ ในอากาศ อาทิ สารไฮโดรคาร์บอนต่าง ๆ ออกไซด์ของไนโตรเจน และ กำมะถันในบรรยากาศ

3. แหล่งกำเนิดฝุ่นละอองต่าง ๆ ได้แก่ บริเวณที่กำลังก่อสร้าง โรงงานทำปูนซีเมนต์ โรงงาน โม่หิน โรงงานทอผ้า โรงงานผลิตโซดาไฟ เหมืองแร่ เตาเผาถ่าน โรงค้ำถ่าน เมรุเผาศพ

4. แหล่งหมักหมมของสิ่งปฏิกูล ได้แก่ เศษอาหาร และขยะมูลฝอย

5. คว้นไฟจากการเผาป่า เผาไร่เผา และจากบุหรี

6. การทดลองอาวุธนิวเคลียร์ ก่อให้เกิดละอองกัมมันตรังสี

7. การตรวจและรักษาทางรังสีวิทยา การใช้เรดิโอไอโซโทปที่ขาดมาตรการที่ถูกต้องในการ ป้องกันสภาวะอากาศเสีย

8. อากาศเสียที่เกิดจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น ภูเขาไฟระเบิด แผ่นดินไหว ไฟป่า กัมมันตรังสีที่เกิดตามธรรมชาติ ก๊าซธรรมชาติ เป็นต้น ความเป็นพิษเนื่องจากสาเหตุข้อนี้ค่อนข้าง น้อยมาก เนื่องจากต้นกำเนิดอยู่ไกล จึงเข้าสู่สภาวะแวดล้อมของมนุษย์และสัตว์ได้น้อย

ผลกระทบของมลพิษทางอากาศ

1. ทำลายสุขภาพ อากาศเสียทำให้เกิดโรค แพ้อากาศ โรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจ โรค เกี่ยวกับการไหลเวียนของโลหิต ผลที่เกิดในระยะยาวอาจทำให้ถึงตายได้

2. ทำลายสิ่งก่อสร้างและเครื่องใช้โดยเฉพาะสิ่งก่อสร้างที่ทำด้วยโลหะทำให้เกิดการสึกกร่อน ทำให้หนังสือและศิลปกรรมต่าง ๆ เสียหาย

3. ทำให้ทัศนวิสัยเลวลง และมีผลทำให้อุณหภูมิอากาศลดต่ำกว่าปกติได้ ทัศนวิสัยเลวลง ก่อให้เกิดอุบัติเหตุทั้งในอากาศ ท้องถนน และท้องน้ำ

กฎหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องด้านสภาพอากาศภายในพิพิธภัณฑ

ที่	ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญกฎหมาย
1	ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับภาวะ	ข้อ 5 ห้ามมิให้นายจ้างให้ลูกจ้างทำงานในที่ที่มีปริมาณฝุ่นแร่ในบรรยากาศของการทำงานตลอดระยะเวลาการทำงานปกติโดยเฉลี่ยเกินกว่าที่กำหนดไว้ในตารางหมายเลข 4 ท้ายประกาศนี้ - ฝุ่นที่ก่อให้เกิดความรำคาญ (Inert or Nuisance dust)

ที่	ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญกฎหมาย
	แวนด์ล่อม (สารเคมี) พ.ศ. 2520	- ฝุ่นขนาดที่สามารถเข้าถึงและสะสมในถุงลมของปอดได้ (respirable dust) ไม่เกิน 5 mg/M3 - ฝุ่นทุกขนาด (Total dust) ไม่เกิน 15 mg/M3
2	พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ.2560	มาตรา 42 ห้ามผู้ใดสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่
3	ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดประเภทหรือชื่อของสถานที่สาธารณะ สถานที่ทำงาน และยานพาหนะ ให้ส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของสถานที่และยานพาหนะ เป็นเขตปลอดบุหรี่ หรือเขตสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่ พ.ศ. 2561	ข้อ 4 ให้สถานที่ดังต่อไปนี้ เป็นสถานที่สาธารณะที่ทำให้มีการคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ โดยกำหนดให้พื้นที่และบริเวณทั้งหมดซึ่งใช้ประกอบภารกิจของสถานที่นั้น ทั้งภายในและภายนอกอาคารโรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้างบริเวณที่จัดไว้ให้ผู้มารับบริการใช้ประโยชน์ร่วมกัน ไม่ว่าจะมီးวอล์มหรือไม้ก็ตามเป็นเขตปลอดบุหรี่ (4.2) สถานศึกษา หรือสถานที่เพื่อการเรียนรู้และฝึกอบรม (4.2.2) หอศิลป์ พิพิธภัณฑ์ หรือสถานที่จัดแสดงศิลปวัฒนธรรม
4	ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่9) พ.ศ.2540 เรื่อง สภาพและลักษณะของเขตสูบบุหรี่	ข้อ 2 เขตสูบบุหรี่บริเวณที่มีระบบปรับอากาศต้องมีการระบายอากาศถ่ายเทหมุนเวียนระหว่างภายนอกอาคารและภายใน เขตสูบบุหรี่ ไม่น้อยกว่า 50 ลบ.ฟุต/นาที/คน ข้อ 3 เขตสูบบุหรี่ต้องมีสภาพและลักษณะดังต่อไปนี้ 1) ไม่อยู่ในบริเวณที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนที่อยู่บริเวณข้างเคียง 2) ไม่อยู่ในบริเวณทางเข้า-ออกของสถานที่ที่ทำให้มีการคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ 3) ไม่อยู่ในบริเวณที่เปิดเผยอันเป็นที่เห็นได้ชัดแก่ผู้มาใช้สถานที่นั้น
5	ประกาศกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2550 เรื่อง สภาพและลักษณะของเขตปลอดบุหรี่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ.2535	ข้อ 1 เขตปลอดบุหรี่ต้องมีสภาพและลักษณะดังต่อไปนี้ 1. ต้องแสดงเครื่องหมายเขตปลอดบุหรี่ตามที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศ 2. ไม่มีการสูบบุหรี่ 3. ไม่มีอุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการสูบบุหรี่
6	ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ลักษณะและวิธีการใช้การแสดงเครื่องหมายเขตปลอดบุหรี่ และเครื่องหมายเขตสูบบุหรี่ พ.ศ.2561	ข้อ 4 เครื่องหมายเขตปลอดบุหรี่ต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้ (1) สติกเกอร์ แผ่นป้าย หรือวัสดุอื่นใดที่ใช้แสดงสัญลักษณ์เขตปลอดบุหรี่ต้องมีพื้นผิว พื้นหลัง หรือสีที่ทำให้มองเห็นสัญลักษณ์เขตปลอดบุหรี่และข้อความตาม (3) ได้อย่างชัดเจน (2) แสดงสัญลักษณ์เขตปลอดบุหรี่ ซึ่งมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของวงกลมไม่น้อยกว่า 100 มิลลิเมตร

ที่	ชื่อกฎหมาย	สาระสำคัญกฎหมาย
		(3) แสดงอักษรข้อความที่มีขนาดใหญ่เห็นได้ชัดเจนเป็นภาษาไทยว่า “ห้ามสูบบุหรี่ ฝ่าฝืนมีโทษปรับตามกฎหมาย” หรือเป็นภาษาอังกฤษว่า “No smoking. It is against the law to smoke in this area” หรือข้อความอื่นในทำนองเดียวกัน
7	พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535	หมวด 5 เหตุรำคาญ มาตรา 25(4) การกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เขม่า เถ้า หรือกรณีอื่นใด ให้ถือเป็นเหตุรำคาญ

ที่มา: ทะเบียนกฎหมายและข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อม พิพิธภัณฑสถานจังหวัดกำแพงเพชร สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

แนวทางการจัดการมลพิษทางอากาศ

แนวทางการจัดการมลพิษทางอากาศ กรมควบคุมมลพิษได้เสนอแนวทางการดำเนินการไว้ โดยแยกเป็นเขตพื้นที่และตามลักษณะของแหล่งกำเนิด คือ 1. การจัดการมลพิษทางอากาศในเขตชุมชนเมือง เน้นการควบคุมแหล่งกำเนิดที่เป็นยานพาหนะให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ และมีการระบายมลพิษอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน 2. การจัดการมลพิษในเขตอุตสาหกรรม ซึ่งนำหลักการจัดการเชิงพื้นที่มาใช้บริหารจัดการมลพิษ และ 3. การจัดการมลพิษทางอากาศจากการเผาในที่โล่งแจ้ง ทำการควบคุมการเผาเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคเกษตรกรรม โดยส่งเสริมการทำอินทรีย์ปลอดการเผาด้วยการใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมในการจัดการเศษวัสดุการเกษตร เป็นต้น

จากแนวทางดังกล่าว คณะผู้จัดทำได้นำมาวิเคราะห์เชื่อมโยงกับสภาพบริบทของพิพิธภัณฑสถานจังหวัดกำแพงเพชรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้ข้อสรุปแนวทางการจัดการมลพิษทางอากาศของหน่วยงาน ดังนี้

1. การเฝ้าระวังคุณภาพอากาศ

- การตรวจวัดคุณภาพอากาศด้วยหน่วยเคลื่อนที่ ซึ่งอาจทำได้โดยอาศัยเจ้าหน้าที่ของรัฐติดตามตรวจสอบ ศึกษาแนวโน้มคุณภาพอากาศตามจุดต่างๆ

- การสังเกตการเปลี่ยนแปลงโดยประมาณ ซึ่งอาจสังเกตได้โดยประชาชนทั่วไปพบหรือสังเกตเห็นสิ่งผิดปกติเกี่ยวกับคุณภาพอากาศ เช่น เห็นหมอกควันควรรีบแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

2. การควบคุมและป้องกันการปล่อยมลพิษจากแหล่งกำเนิด

- การใช้เทคโนโลยีหรืออุปกรณ์ควบคุมมลพิษประเภทต่างๆ นั้น จะติดตั้งเข้ากับแหล่งกำเนิดของมลพิษ เพื่อทำหน้าที่กำจัดหรือลดปริมาณของมลสารที่ถูกปล่อยออกสู่ชั้นบรรยากาศ ซึ่งในการควบคุมสภาวะอากาศเป็นพิษนั้น จะต้องพิจารณาเลือกวิธีการที่เหมาะสมประหยัดและได้ผลดีที่สุด โดยมีหลักการใหญ่ๆ ดังนี้

- พยายามเลือกใช้วัตถุดิบและเชื้อเพลิงที่ไม่มีสารก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ
- ปรับปรุงคุณภาพวัตถุดิบหรือเชื้อเพลิงที่ใช้ในกระบวนการผลิตให้มีองค์ประกอบของสารที่อาจก่อให้เกิดสารพิษขึ้นในภายหลังน้อยที่สุด
- ปรับปรุงแก้ไขวิธีการใช้กระบวนการผลิตให้สามารถช่วยลดการเกิดสารมลพิษจากขั้นตอนการผลิตให้เหลือน้อยหรือไม่มีเลย

3. การกำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศ

ต้องครอบคลุมสารมลพิษอากาศทุกประเภทจากแหล่งก่อมลพิษประเภทต่างๆ มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ และควรมีการปรับปรุงมาตรฐานให้สอดคล้องกับสถานการณ์และปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา

4. การกำหนดนโยบายและวางแผนเพื่อควบคุมมลพิษทางอากาศ

- การควบคุมกิจกรรมต่างๆ (Control of Activities) คือการดำเนินงานเพื่อควบคุมกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะกิจกรรมที่เป็นแหล่งก่อให้เกิดสารที่เป็นต้นเหตุทำให้เกิดสภาวะอากาศเป็นพิษ จะต้องได้รับการควบคุมอย่างใกล้ชิด เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมนั้นอยู่ในมาตรฐานถูกต้องตามหลักวิชาการ

- การให้การศึกษาและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ซึ่งจะต้องจัดทำในหลายระดับ หลายรูปแบบ และให้กับกลุ่มชนทุกกลุ่ม โดยเริ่มตั้งแต่การสอนแนวความคิดรียอดขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้กับบุคลากรเจ้าหน้าที่นักศึกษาและประชาชน โดยค่อยๆ เพิ่มเนื้อหา รวมทั้งการให้ข้อมูลข่าวสารกับมวลชนในวาระต่างๆ โดยอาศัยสื่อมวลชนในรูปแบบต่างๆ เช่น เกร็ดความรู้วิธีการลดควันดำ การรณรงค์ลดควันขาวรถจักรยานยนต์ เป็นต้น

5. การเพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อเป็นแหล่งผลิตอากาศบริสุทธิ์ เช่นการสร้างสวนสาธารณะ การปลูกต้นไม้

เป็นต้น

